

Mi a társadalombiztosítás?

TB: befizetésért cserébe adott állami ellátás.
Ilyen például:
- az ingyenes orvosi ellátás,
- a nyugdíj,
- a táppénz stb.

Hogyan leszel biztosított?

... szerződéssel dolgozol
... tb járulékot fizetsz
... biztosítási időt szerzel
... jogosult leszel ellátásra

Melyek a TB ellátások?

Nyugdíjak: öregségi, özvegyi, árvaellátás
Álláskeresési járadék
Rokkantsági és rehabilitációs ellátás
Táppénz
Baleseti ellátások
CSED és GYED

Mi a szociális ellátás?

Valamilyen nehéz helyzetben adott állami támogatás.
Nagyon alacsony összegű.
Nem kell hozzá befizetés, biztosítási idő.

Melyek a szociális ellátások?

Aktív korúak ellátásai: foglalkoztatást helyettesítő, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás
Ápolási díj, gyermekek otthongondozási díja
Időskorúak járadéka
Tartós ápolást végzők időközi támogatása
Szociális alapon ingyenes orvosi ellátás



Mikor kaphatod?

Ha történik veled valami olyan, ami miatt nem vagy kevesebbet tudsz dolgozni
... beteg leszel,
... elveszíted a munkád,
... gyermeked születik,
... megöregszel.

Mit csinálj, hogy megkapd az ellátást?

Ne várj!
Ne fogadd el a szóbeli elutasítást!
Kérd az ellátás megállapítását írásban!
Használd a megfelelő nyomtatványt!
Merj kérdezni! kormányhivatal, civil szervezet, családsegítő, önkormányzat





Mit csinál a bank, ha nem fizetjük a törlesztőrészletet 3.

- Felmondja a szerződést
- Engedményezi a követelését: másik cégnek tartozunk
- Fizetési meghagyást bocsát ki
- Végrehajtást indít

Mit csinál a bank, ha nem fizetjük a törlesztőrészletet 2.

- Megpróbál velünk egyeztetni írásban, telefonon, személyesen: **!működünk együtt!**
- Figyelmeztetést küld és felszólít a fizetésre

Mit csinál a bank, ha nem fizetjük a törlesztőrészletet 1.

Előbb-utóbb behajtja az egész kölcsönösszeget és a járulékait

Járulékok: kölcsön kamatai, késedelmi kamat, egyéb banki költségek

Hogy kössünk szerződést?

- Írásban
- könnyű bizonyítani, hogy mi a tartalma
- Szóban
- a tartalma nehezen bizonyítható

Adós, adóstárs, egyetemlegesség

- Ugyanúgy kötelesek a szerződést teljesíteni
- Nincs jelentősége, hogy adós vagy adóstárs valaki
- Mindenkitől az egész kölcsönösszeget követelheti a bank (kölcsönadó)



Kezes

- Egyszerű kezes
- Csak akkor kell fizetnie, ha az adós(ok) nem fizet(nek)
- Készfizető kezes!
- Rögtön tőle is követelhető, hogy fizessen

Zálogjog, elidegenítési és terhelési tilalom

Ha nem fizetjük a kölcsönt, a bank elárverezheti a házat

A házat nem lehet a bank hozzájárulása nélkül eladni, elajándékozni, zálogul adni





Végrehajtás megszüntetése, korlátozása

- tartozás elévült
- tartozást kifizettük
- fizetési haladékot kaptunk
- kitől kérem: bíróság

Szerződés érvénytelenségének megállapítása

- pl. a szerződést jogellenes fenyegetés hatására kötöttük, megtévesztettek
- kitől kérem: bíróság
- a per alatt: végrehajtás felfüggesztése

Kézbessítési kifogás .

- nem kaptuk meg az fmh-t (nem szabályszerű kézbesítés vagy személyes ok)
- 15 nap
- bizonyítani kell (pl. lakcímkártya, zárójelentés)
- kitől kérem: közzegző

Végrehajtási kifogás

- ha a végrehajtó szabálytalanul jár el
- pl. többet von le, mint lehetne



Részletfizetés

- elismerjük a tartozást, de nem tudunk egyösszegben fizetni
- kitől kérem: végrehajtó
- az egész tartozást végrehajtják, ha elmaradunk egy részlettel

Végrehajtás felfüggesztése

- kivételes, átmeneti méltányolható körülmény
- pl. eltartottak száma, betegség, munkahely elvesztése
- bíróság



Mit tegyek a fizetési meghagyással?

Nem veszem át	Átveszem, de nem nyitom ki a borítékot	Átveszem, egyetértek	Átveszem, egyetértek, de nem tudom egy összegben kifizetni	Átveszem, nem értek egyet	A végrehajtásról értesülök először és nem értek egyet
Vissza a közjegyző-höz	Nem csinálok semmit	Kifizetem egy összegben	Részletfizetést/ Halasztást kérek	Ellentmondok (pl. elévült, jogtalan, már kifizettem)	Ellentmondhatok!
Jogerős lesz	Jogerős lesz	Értesítem a közjegyzőt	15 napon belül Indokolva Díjat befizetve (csekket a közjegyzőtől kérek)	15 napon belül Tértivevényes levélben	Az fmh már jogerős, de csak kézbesítési fikció folytán
Végrehajtás indul	Végrehajtás indul		Közjegyző engedi / nem engedi	Perré alakul az eljárás	Kézbesítéstől (tudomásszerzéstől) 15 napon belül
			Ha a részlet késik vagy elmarad: egy összegben esedékes a tartozás	Bíróság dönt az ügyemben	Végrehajtási költségeket kifizetem, igazolom



Mikor van jogom vagy kötelezettségem valamit megtenni?

- jogszabály alapján
- egyoldalú nyilatkozat alapján
- szerződés alapján

Mit jelent a hatósági vagy bírósági döntés?

- kötelező
- van jogorvoslat/nincs jogorvoslat
- ha nincs önkéntes teljesítés: végrehajtás

Ha kapok írásban valamit, mit kell tennem?

- elolvasni és értelmezni
- az abban foglaltaknak megfelelően eljárni
- ha nem értek vele egyet: határidőn belül írni az irat készítőjének - felszólítás, kölcsöntartozás, fizessek x forintot, bírósági ítélet fellebbezni

Mit jelent, ha aláírok valamit?

- mindennek lehet jelentősége, amit aláírunk
- aláírásunk csak a mienk
- olvassuk el mielőtt aláírjuk!
- egy példány maradjon nálunk!
- ne írjunk alá üres lapot!
- keletkeztet, jogosít valamire



Határidők

- jogvesztő/nem jogvesztő
- Be kell tartani!
- mit tegyek, ha nem tudom betartani?
- Határidő hosszabbítást kérni
- Késedelem igazolása (csak önhibán kívül eső ok!)

Mit tegyünk a hivatalos levéllel?

- el kell olvasni
- értelmezni kell
- a tartalma szerint eljárni:
- közlés - megállapítás, elutasítás
- felszólítás - küldeni, nyilatkozni, tenni
- együttműködés a hatósággal
- ha nem értünk egyet, jogorvoslattal élni

Kézbesítési fikció

- Ha nem vesszük át a hivatalos levelet:
- 5 munkanapon belül (a második kézbesítési kísérlet után) a hatóság kézbesítettnek tekinti,
 - címzettnek ugyanazok a jogi kötelezettségei vannak, mint ha ténylegesen átvette volna a levelet





Diszkrimináció



Mit jelent a diszkrimináció?

Igazságtalan bánásmód másokhoz képest valamilyen védett tulajdonság miatt:

- nem,
- életkor,
- vallás,
- stb.

Több formája van

Hová fordulhatsz?

Helyben: pl.főnök, igazgató
Ha a válasz nem kedvező:
Alapvető Jogok Biztosának Hivatala
Egyenlő Bánásmódért Felelős Főigazgatóság
EBFF
1387 Budapest Pf. 40.

Mit tehetsz ellene?

- Írd le mi történt veled az EBFF-nek (név, lakcím)
- Nem neked kell bebizonyítanod az igazadat

Hogyan zajlik az eljárás?

- Ingyenes, gyors
- Tárgyalás lakóhelyen polgármesteri hivatalban
- Döntés az ügyben, amit végre kell hajtani



Munkajog



Miért fontos szerződést kötni?

- összefoglalja amiben megállapodtunk
- mindig írásban, később erre tudunk hivatkozni
- tartalmi elemek: bér, munkakör, határozott/határozatlan idő, próbaidő

Munkaszerződés része: a tájékoztató

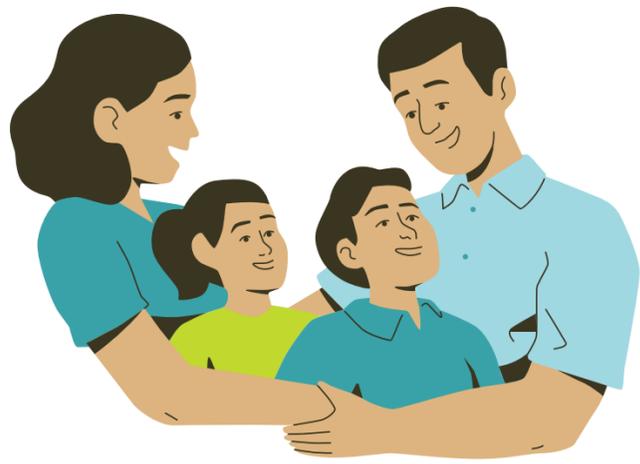
- napi munkaidő
- munkabér kifizetés módja és napja
- egyéb juttatások
- elvégzendő feladatok
- szabadság mértéke
- felmondási idő
- munkáltatói jogkör gyakorlója

Miért jó, ha van szerződés és bejelentés?

- ingyen orvos és szolgálati/biztosítási idő
- ha van biztosítási idő, jogosult lehetsz tb ellátásokra például táppénzre, gyedre
- ha van szolgálati idő, jogosult lehetsz nyugdíjra

Honnan tudom, hogy bejelentettek?

- ellenőrizni lehet a NEAK felületén
- ügyfélszolgálat+ kell hozzá
- jogviszony és beteglétesítési lekérdezés



GYERMEKVÉDELEM

Védelembevétel

- veszélyeztetettség
 - jelzőrendszer
 - együttműködés
- Gyámhatóság**
- tárgyalás/döntés
 - felülvizsgálat

 - 50 óra hiányzás!

Nevelésbevétel

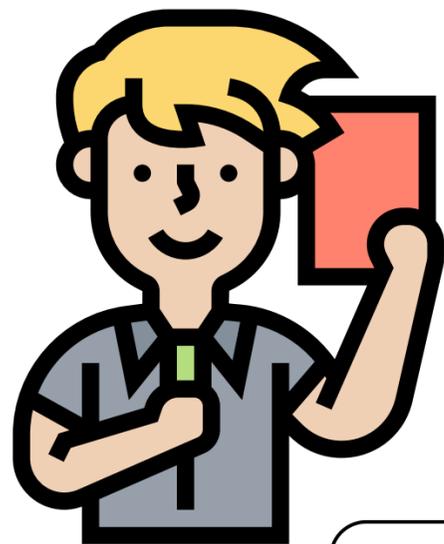
- súlyos veszélyeztetés
- Gyámhatóság**
- családból való kiemelés
 - szülői jogok
 - felülvizsgálat/év

Kapcsolattartás

- cél: a gyermek visszagondozása
 - alapjog
- formái:**
- telefon, levél,
 - rendszeres személyes kapcsolattartás!
- Önhiba vizsgálata**

Támogatások

- Gyermekvédelmi támogatások**
- települési támogatás
 - rendkívüli települési támogatás
 - rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény



BÜNTETŐJOG

BÜNTETŐELJÁRÁS SZAKASZAI

Nyomozás: az ügy felderítése
Vádemelés: a nyomozás eredménye alapján készült "javaslat" a bíróságnak
Bírósági szakasz: ítélet, büntetővégzés

BÜNTETŐELJÁRÁS SZEREPLŐI

Terhelt: aki ellen a büntetőeljárás folyik
Sértett: akinek a sérelmére elkövették a bűncselekményt
Tanú: aki tud valamit az ügyről
Védő (ügyvéd): segít a terheltnek
Rendőrség: nyomoz
Ügyész: vádat emel
Bíró: dönt az ügyben (sokszor tárgyalást is tart)

FONTOS TERHELTI JOGOK 1.

- A jogairól és kötelezettségeiről tájékoztatni kell
- Nem kell igazat mondania
- Megtagadhatja a vallomástételt (kérdésekre is!)
védőt (ügyvédet) fogadhat vagy kérheti a kirendelését

FONTOS TERHELTI JOGOK 2.

- Indítványozhatja bizonyíték beszerzését
- A tanúktól kérdezhet
- Iratokat megnézheti, lemásolhatja
- Jogorvoslati joga van (lehet fellebbezni, panaszt tenni)
- Ha le van tartóztatva, akkor is beszélhet a védőjével, rokonaival



SZABÁLYSÉRTÉS

SZABÁLYSÉRTÉS

A szabálysértés kisebb súlyú, mint a bűncselekmény

Példák: tiltott szeszesital árusítás, engedély nélküli vezetés, 50.000 Ft alatti lopás, csalás

HELYSZÍNI BÍRSÁG, PÉNZBÍRSÁG

Helyszíni bírság

- 6.500 - 65.000 Ft
- Csekket adnak róla
- Ha nem fizetjük be, akár elzárásra is változtatják

Pénzbírság

- lehet részletfizetést kérni
- 30 napon belül kell befizetni

KÖZÉRDEKŰ MUNKA, ELZÁRÁS

Közérdekű munka

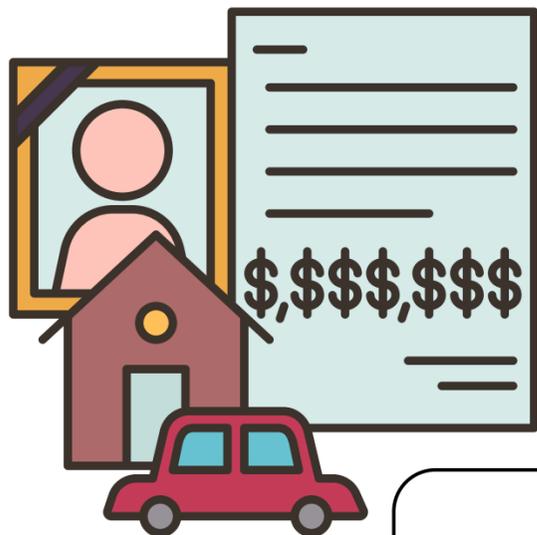
- eleve ezt szabják ki büntetésül
- be nem fizetett bírságot erre változtatják (5000 Ft = 6 óra közérdekű munka)

Szabálysértési elzárás

- 1-60 nap
- nem lehet, ha az elkövető várandós, fogyatékossgal él, fekvőbeteg

JOGOK AZ ELJÁRÁSBAN

- Bizonyíték felhasználását indítványozhatjuk
- Képviselőre ügyvédet, rokont, ismerőst hatalmazhatunk meg
- Nem kötelező vallomást tenni
- Iratokról másolatot kérhetünk
- Ha a helyszíni bírsággal nem értünk egyet: ne írjuk alá!
- Meghallgatást, tárgyalást kérhetünk



ÖRÖKLÉS

HAGYATÉKI ELJÁRÁS

Önkormányzat

- leltárt készít az örökhagyó vagyonáról

Közjegyző

- eldönti, hogy kik az örökösök és milyen arányban örökölnek

TÖRVÉNYES ÖRÖKLÉS

- ha nincs végrendelet
- **gyerekek:** egyenlő arányban
- **házastárs:** egy gyerekrésznyi + lakáson haszonélvezet
- **élettárs:** nem törvényes örökös

VÉGRENDELET

- egész vagyonról vagy egy részéről
- saját kézzel írt végrendelet
- géppel írt és saját kézzel aláírt végrendelet + két tanú kell!

VISSZAUTASÍTÁS

- az egész hagyatékat lehet
- így érdemes eljárni, ha az örökhagyónak több a tartozása, mint a hagyatéka
- ha mindenki visszautasít: az állam az örökös

	Tb ellátások biztosítási idő	Ha nincs elég biztosítási idő	Szociális ellátások rászorultság
Mit kaphatok, ha	Ellátás	Méltányosságból vagy kivételesen adható ellátás	Ellátás
... gyermekem születik és részt vettem 4 várandós gondozáson?	✓ *	*	✓ Egyszeri anyasági támogatás
... 3 éves kor alatti gyermeket nevelek?	Csecsemőgondozási díj - CSED Gyermekgondozási díj - GYED *	*	* Gyermekgondozást segítő ellátás - GYES
... gyermeket nevelek?	-	-	Családi pótlék/Magasabb összegű családi pótlék
... 3 vagy több kiskorú gyermek nevelek?	✓ *	-	Gyermeknevelési támogatás
...beteg leszek?	Táppénz *	Méltányossági táppénz	*
... munkahelyi baleset ért?	Baleseti táppénz, baleseti járadék *	*	-
... súlyos betegség vagy sérülés ér? egészségkárosodás/megváltozott munkaképesség	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásai: • rokkantsági ellátás • rehabilitációs ellátás	Kivételes rokkantsági ellátás *	Aktív korúak ellátása: egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás
... az egyik vagy mindkét szülő meghalt?	Árvaellátás	Kivételes árvaellátás *	-

TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSI ÉS SZOCIÁLIS ELLÁTÁSOK



Írásban kérd! Szóban nem elég!

Az ellátásokat a lakóhelyed szerinti kormányhivataltól kérd!

Ha elakadtál, kérj segítséget!

Nem kell egyetértetni! Kérj jogorvoslatot!

A projektet az Európai Unió támogatta.

TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSI ÉS SZOCIÁLIS ELLÁTÁSOK



Az ellátásokat a lakóhelyed szerinti kormányhivataltól kérd!

Személyesen, postán és elektronikusan is kérheted az ellátásokat!

	Tb ellátások biztosítási idő	Ha nincs elég biztosítási idő	Szociális ellátások rászorultság
Mit kaphatok, ha	Ellátás	Méltányosságból vagy kivételesen adható ellátás	Ellátás
... elmúltam 65 éves?	Öregségi nyugdíj (20 év szolgálati idő) vagy öregségi résznyugdíj (15 év szolgálati idő)	Kivételes nyugellátás	Időskorúak járadéka
... meghalt a házastársam vagy élettársam?	Özvegyi nyugdíj	Kivételes özvegyi nyugdíj megváltozott munkaképességű özvegynek	-
... az egyik vagy mindkét szülő meghalt?	Árvaellátás	Kivételes árvaellátás	-
... elveszítettem a munkám?	Álláskeresési járadék vagy nyugdíj előtti álláskeresési segély	-	Aktív korúak ellátása: foglalkoztatást helyettesítő támogatás
... beteg gyermekem ápolom?	-	-	Gyermekek otthongondozási díja - GYOD
... beteg családtagom ápolom?	-	-	Ápolási díj/Emelt összegű ápolási díj/Kiemelt ápolási díj
... súlyosan fogyatékos vagyok?	-	-	Fogyatékosági támogatás
... 25 éves kor előtt ér súlyos betegség vagy sérülés?	-	-	Rokkantsági járadék

Minden ellátást ormanypmtatványon kell kérni!

Őrizz meg minden iratot!